

Sunndal Røde Kors Hjelpekors
Postboks 207
6601 SUNNDALSØRA

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2009/1335 ARE-VE-LLO
Arkivkode:
423.5/15

Dato:
24.08.2009

Åmotan - Grøvdalen landskapsvernområde, Sunndal kommune - Svar på klage vedrørende påkjøring av snøscooterspor i Geitodalen

Viser til søknad av 01.12.2008 fra Sunndal Røde Kors Hjelpekors til Sunndal kommune om oppkjøring av snøscooterspor vinteren 2009 i Geitodalen i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde. Viser videre til avslag av 03.02.2009 fra Sunndal kommune, til klage av 09.02.2009 fra Sunndal Røde Kors Hjelpekors og til Sunndal kommune sin klagebehandling og oversendelse til Direktoratet for naturforvaltning i brev av 01.04.2009.

Direktoratet for naturforvaltning beklager at det har tatt lang tid å behandle saken.

Sakens bakgrunn

Sunndal Røde Kors Hjelpekors (SRKH) søkte den 01.12.2008 om å få kjøre opp spor med snøscooter vintersesongen 2009 i Geitodalen, på strekningen fra Skålvollen til grensen for nasjonalparken ved Koppungen, i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde. Bakgrunnen for søknaden er at SRKH anser strekningen som en viktig adkomstvei til fjellområdene sør og vest for Sunndalen, og en strekning som er arbeidskrevende å etablere et kjørespor på ved eksempelvis en leteaksjon. Erfaringer fra en redningsaksjon påska 2008 viser at det tok uvanlig lang tid å nå fram til aktuelt søkeområde på grunn av mye snø og skavler. SRKH mener at et kjørespor som omsøkt vil kunne øke sikkerheten og effektiviteten ved en leteaksjon i fjellområdene, og være et gode og en sikkerhet for andre brukere i løypa som f. eks Statens naturoppsyn, Fjellstyret, Torbudalen hytteforening, andre leiekjørere og skiturister i området. SRKH viser til at kjøring av spor bare vil bli utført etter kraftig snøfall eller vind som har gjort kjøreforholdene vanskelige.

Sunndal kommune er forvaltningsmyndighet i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde. Kommunen avslo søknaden om oppkjøring av scooterspor i vedtak av 03.02.2009. Kommunen viser til at man har diskutert saken med lensmannen og grunneier v/Sunndal vilt- og fiskelag, hvorav ingen kan se at tiltaket har særlig stor beredskapsmessig betydning. Ifølge kommunen vil leteaksjoner langs denne innfartsveien i de fleste tilfeller skje i to situasjoner:

1. Når det er scooterkjøring i Torbudalen og folk på hyttene, vil sporet være åpent.
2. I uvær, da vil sporet raskt snø/fyke igjen, og arbeidet vil være bortkastet.

Kommunen viser videre til at motorferdsel i verneområder skal inngå som en del av en plan godkjent av politimesteren i det aktuelle distrikt, jfr. forvaltningsplanen og rundskriv fra DN/JD. Foreligger det gode grunner, kan kommune med støtte fra politiet, se bort fra dette. Kommunen finner imidlertid at

dette ikke er tilfelle her. Kommunen skriver at kjøring vil være negativt i forhold til de forhold verneforskriften og motorferdselloven skal ivareta, og de positive effektene vil ut fra ovenstående være små.

Sunndal Røde Kors Hjelpekorps (SRKH) påklaget kommunens vedtak om avslag i brev av 09.02.2009. SRKH uttrykker forundring over kommunens vurderinger i saken. SRKH viser til at det er spesielt viktig å holde sporet åpent når det er folk i Torbudalen, fordi det er da det kan skje noe, herunder vises det til sykdom, skade, leteaksjoner osv. Videre mener SRKH at det vitner om uvitenhet å påstå at arbeidet med å holde løypa åpen er bortkastet fordi sporet raskt vil snø igjen i uvær, ettersom det spesielt under slike forhold er viktig å preparere løypa for å bevare sålen og lage ytterkant, samt redusere muligheten for at store skavler legger seg. SRKH er uenig i at tiltaket ikke har noen særlig stor beredskapsmessig betydning, og viser til at Dovrefjell/Sunndal nasjonalpark er et stort geografisk område med mange brukere og at Geitodalen er en inngangsport til dette området dersom SRKH skal kunne delta i en aksjon. Tidsaspektet er avgjørende for utfallet av en aksjon og et godt kjørespor i dette området vil kunne gjøre det mulig å frakte mannskap og utstyr inn fortest mulig. SRKH anfører at behovet for påkjøring av spor vil kunne variere fra år til år, også ut fra hvor mye løypa blir benyttet av andre brukere, og anslår at 1-2 turer i året vil være normalt. SRKH viser endelig til at Dovrefjellrådet støtter søknaden og mener den bør vurderes som forebyggende redningstjeneste i henhold til de retningslinjer som er angitt i forvaltningsplanen pkt. 6.6.2. SRKH viser også til at de har avtale med Helse Midt-Norge om å utføre ambulansetjeneste utenfor vei i området, og denne avtalen gjør at man vil måtte ha ekstra fokus på tilgjengelighet for aktuelle søke-, lete- og transportoppdrag.

Sunndal kommune behandlet klagen i møte den 19.02.2009, og kom fram til at de ønsket å opprettholde sitt vedtak om avslag på søknaden. Kommunen fant at klagen ikke inneholder opplysninger som endret kommunens vurderinger, og peker på at man har ulik forståelse av hvor stor betydning dette kjøresporet vil ha i en eventuell redningsaksjon. Kommunen har i denne sammenheng valgt å legge vekt på hva politiet, som er beredskapsansvarlig, mener. Kommunen har også lagt vekt på at grunneierne er negative til omsøkte kjøring. Kommunen har i brev av 01.04.2009 sendt saken til Direktoratet for naturforvaltning for endelig avgjørelse.

Direktoratet for naturforvaltning sin vurdering av saken

Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans i saken, jfr. § 28 i lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967, heretter kalt forvaltningsloven. Direktoratet kan etter forvaltningsloven § 34 prøve alle sider av en sak ved klagebehandling og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Direktoratet kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsreg. res. 3. mai 2002, se Forskrift om verneplan for Dovrefjell, vedlegg 6, vern av Åmotan-Grøvudalen landskapsvernområde, Sunndal og Oppdal kommuner, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Formålet med vernet er ifølge verneforskriften § 2 å:

- Ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner etter fangst, jordbruk og beitebruk utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.
- Ta vare på et viktig leveområde for villrein og dalbunner med rike plantesamfunn.
- Ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer, der Åmotan utgjør et særpreget landskapselement i området.

Etter verneforskriften § 3 pkt. 1.1 er området vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. All ferdsel i landskapsvernområdet skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på landskap, kulturminner eller naturmiljø, se § 3 pkt. 4.1. Dyrelivet må heller ikke forstyrres.

Utgangspunktet er at motorisert ferdsel på land og på vannet, samt landing med luftfartøy, er forbudt i Åmotan-Grøvdalen landskapsvernområde, se verneforskriften § 3 pkt. 5.1. Bestemmelsene i § 3 pkt. 5.2 lister imidlertid opp en rekke unntak fra motorferdselforbudet, og herunder er blant annet motorferdsel i forbindelse med redningstjeneste nevnt. Verneforskriften åpner også for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til spesifikke angitte formål, se pkt. 5.3 bokstavene a-f, og herunder er nevnt øvelseskjøring i forbindelse med blant annet redningstjeneste (bokstav a) og motorferdsel i forbindelse med opparbeiding, merking og preparering av skiløyper og skibakker (bokstav f). Spørsmålet i dette tilfellet er om omsøkte tiltak faller inn under bestemmelsen i pkt. 5.3 bokstav a som gjelder øvelseskjøring i forbindelse med redningstjeneste.

Sunddal Røde Kors Hjelpekors mener søknaden om påkjøring av snøscooterspor bør vurderes som forebyggende redningstjeneste i henhold til de retningslinjer som er angitt i forvaltningsplanen pkt. 6.6.2. Forvaltningsplanen for verneområdene i Dovrefjell angir at praksis i forbindelse med redningstjeneste skal være i tråd med retningslinjer gitt av Direktoratet for naturforvaltning i brev av 01.03.1999, se forvaltningsplanen pkt. 6.6.2. Utgangspunktet etter disse retningslinjene er at all øvingsvirksomhet som kan legges utenfor et verneområde, skal foregå utenfor verneområdet. Verneforskriften åpner for at det kan gis dispensasjon til øvelseskjøring i forbindelse med redningstjeneste, og herunder omfattes kjentmannskjøring og forebyggende redningstjeneste. Ifølge retningslinjene og forvaltningsplanen skal slik dispensasjon gis i henhold til plan for hele området som omfatter berørte redningsorganisasjoner og som skisserer beredskapsbehov og tiltak i forbindelse med spesielle snø og isforhold osv. Slik plan må godkjennes av politimesteren.

Direktoratet er kjent med at det foreligger en øvelsesplan for Sunddal Røde Kors Hjelpekors som er godkjent av lensmannen og som gjelder for 2008-2012. Omsøkte påkjøring av snøscooterspor er ikke tatt med i denne planen. Etter direktoratets vurdering bør all motorferdsel i regi av redningstjenesten tas inn i planen, slik at motorferdselen kan vurderes samlet for hele verneområdet når planen godkjennes. Motorferdselen bør vurderes i et helhetlig perspektiv ut fra områdets sårbarhet, hensynet til dyrelivet, sårbare naturtyper, områdets utstrekning, bruk av området til friluftsliv osv.

Overnevnte brev av 01.03.1999 angir eksempler på hva som anses som forebyggende redningstjeneste, herunder nevnes ”mer rutinepreget merking/varsling av rasfare, farlige isforhold og liknende”. Slik direktoratet vurderer denne saken dreier det seg om påkjøring av snøscooterspor ca 1-2 ganger per sesong, og dette kan ikke anses forebyggende redningstjeneste slik det er angitt i retningslinjene. Følgelig faller tiltaket ikke inn under bestemmelsen i verneforskriften § 3 pkt. 5.3 bokstav a.

Spørsmålet om påkjøring av snøscooterspor må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften § 4, etter alternativet ”Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene (...) i andre særlige tilfeller når dette ikke strider med formålet med vernet”. Denne bestemmelsen gjelder kun bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Av retningslinjer gitt i ”Rundskriv november 2001 Naturvernloven – Forvaltning av verneforskrifter” følger det at bestemmelsen ikke skal brukes til å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket, men er ment å være en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen gir anvisning på en streng vurdering, og det er et absolutt vilkår at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet.

Direktoratet har forståelse for at det kan være nødvendig med beredskapsmessige tiltak knyttet til redningstjenestens virksomhet i verneområdet. Etter direktoratets vurdering bør imidlertid, som nevnt ovenfor, all motorferdsel knyttet til redningstjenestens virksomhet tas inn i en egen plan, slik at motorferdselen kan vurderes samlet for hele verneområdet når planen godkjennes av politiet. Omsøkte

tiltak anses ikke som et særlig tilfelle i henhold til verneforskriften § 4, men bør i stedet tas opp til vurdering og drøftes i forbindelse med revideringen av den eksisterende øvelsesplanen.

V e d t a k

Klagen tas ikke til følge. Sunndal kommune sitt vedtak av 03.02.2009 om avslag på søknad om påkjøring av snøscooterspor i Åmotan - Grøvdalen landskapsvernområde stadfestes herved.

Direktoratets vedtak er fattet i medhold av forvaltningsloven § 28 jfr. § 34. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Med hilsen

Berit Lein
Direktør Arealforvaltningsavdelingen

Olav Nord-Varhaug
Seksjonssjef

Kopi til:

Sunndal kommune
Møre og Romsdal fylke
Statens naturoppsyn, Sunndalsøra
Dovrefjellrådet
Lennsmannen i Sunndal
Snøhetta villreinnemnd v/Lars Børve, Lesja fjellstyre
Sunndal vilt- og fiskelag v/Halvard Hagen

Postboks 94	6601	Sunndalsøra
Fylkeshuset	6404	Molde
Tungasletta 2	7485	Trondheim
Postboks 94	6601	Sunndalsøra
Postboks 33	6601	SUNNDALSØRA
	2665	LESJA
	6613	GJØRA